

Ureja uredniški odbor — Glavni in odg. urednik Dušan Rebolj — tel. 20-71, lok. 25 — Tisk in klišej CP »Gorenjski tisk«

Sava

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANJ

KRANJ, PETEK, 26. OKTOBRA 1962

LETO IV — 9. STEVILKA

S seje Občinskega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi v Kranju

Industrijska proizvodnja še vedno zaostaja za letnim planom komune

● DUSAN REBOLJ — KADROVSKE SLUŽBE ● Občinski odbor Socialistične zveze delovnih ljudi v Kranju je razpravljal v petek, 19. oktobra med drugim tudi o količinski proizvodnji kranjske industrije za čas od januarja do avgusta letos. Kljub izpolnitvi proizvodnega plana za mesec avgust s 104,2 odstotka, je proizvodnja kranjskih industrijskih podjetij v osmih mesecih tega leta še vedno za 2,9 odstotkov pod planom. Vzrok je predvsem slaba proizvodnja v prejšnjih mesecih in izpadi zaradi letnih dopustov.

Posamezna podjetja so izpolnila svoje obveznosti za obdobje od 1. januarja do 31. avgusta letos takole:

PODJETJE	%
LIP PREDDVOR	141,1
IBI KRANJ	140,6
OLJARICA BRITOF	129,5
GORENJSKI TISK	126,4
ISKRA KRANJ	114,8
EXOTERM KRANJ	107,9
ELEKTRARNA SAVA	104,1
PLANIKA KRANJ	103,4
KOVINAR KRANJ	102,6
ROLETA KRANJ	98,9
SAVA KRANJ	97,7
TEKSTILINDUS KRANJ	96,9
KRANJSKE OPEKARNE	91,7
ALKA DUPLJE	90,0
STANDARD KRANJ	85,5
SPIK KRANJ	60,3
SKUPAJ	103,3

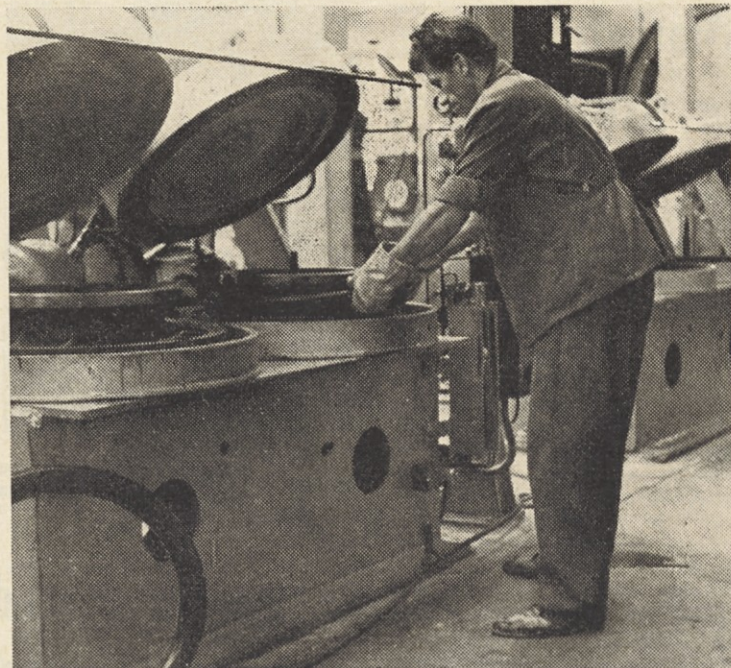
Prvotni izvozni plan 1.128.765.000 deviznih dinarjev so podjetja po realni ocenitvi svojih zmogljivosti povečala za 27,9 % ali na 1.444.000.000 deviznih dinarjev. V osmih mesecih tega leta so že izvozila za 669.122.000 deviznih dinarjev svojih proizvodov ter s tem uresničila 46,3 odstotka celoletnega plana.

Posamezna podjetja so dosegla takle izvoz v deviznih dinarjih in izvršitev svojih planov (glej tabelo desno zgoraj):

Če ne bo v zadnjih dveh mesecih posebnih izpadov v proizvodnji zaradi pomanjkanja surovin in če se bo proizvodnja v posameznih podjetjih gibala ter povečevala z enako stopnjo kot lani, potem se bodo proizvodni uspehi (Nadaljevanje na 2. strani)

PODJETJE	izvoz v dev. din.	izpoln. plana v %
ISKRA	185.106.000	81,6
OLJARICA	666.122.000	85,3
STANDARD	6.025.000	67,4
SAVA	136.710.000	53,3
TEKSTILINDUS	253.804.000	41,6
SPIK	18.197.000	30,8
LIP PREDDV.	15.773.000	23,3
IBI	6.025.000	20,4
PLANIKA	12.947.000	10,6
SKUPAJ	669.122.000	46,3

(300 deviznih dinarjev je 1 dolar!)

Namesto polletnega poročila o higiensko-tehničnem varstvu NAJVEČ OBRATNIH NEZGOD JE V PONEDELJKIH!

- RUDI NADIŽAVEC — KADROVSKE SLUŽBE ● Na eni prihodnjih sej upravnega odbora bo tudi govora o polletnem delu službe za higiensko — tehnično varstvo v tem letu. Ker je prav, da se seznanimo s problematiko tega področja vsak član kolektiva, navajam nekaj osnovnih misli.

Komisija za higiensko-tehnično varstvo je v prvem polletju tekočega leta skoroda sproti reševala posamezne probleme, ki so se pojavljali v minulem obdobju. O predlogih skupščini je najprej razpravljala upravni odbor. Večino jih je potrdil, nekaj pa zavrnil in dal komisiji ponovno v obdelavo. Večji del sklepov je bil izvršen, nekateri pa še čakajo na odpravo objektivnih preprek. — Vsekakor je med problematičnimi gradnja kremenatorija za seziganje smeti v opekarni pri Strazišču, preureditev cevovoda za točenje kave in čaja v obratu I ter še nekatere stvari. Stvari so zastale, ko se je ponesrečil naš nekdanji varnostni tehnik Jože Tonejc.

Kako je z nesrečami pri delu in na poti na delo ali z dela, kakšna je naša požarno-varnostna služba in kakšni so problemi okrog tega, kako je s higieno v našem podjetju, to so osnovna vprašanja, na katera je treba odgovoriti.

Nesreče pri delu so z vidika števila primerov v upadanju, če jih primerjamo z lanskim prvim polletjem. Toda letošnje so bile težje značaja, saj je lani zahtevala vsaka povprečno po 12 izgubljenih delovnih dni, letos pa kar 15,5.

(Nadaljevanje na 2. strani)

9 mesecev dela je za nami

Proizvodnja v minulih mesecih žal ni dosegla planirane osnove in operative. Podobne perspektive so bile nakazane že ob zaključku 1. tromesečja ob upoštevanju dinamičnega plana in že takrat zaznavnih težkoč, ki so se kasneje v še večji meri pojavljale. Izpad, izražen v odstotkih, resda ni tolikšen, vendar predstavlja znatno tonažo in vrednost.

Kako so izpolnile fizični plan posamezne ekonomske enote, nam pove pregled na naslednji strani. Fizični pregled proizvodnje v poedinah EE v odstotkih izvršitve osnovnega in operativnega plana v obdobju I—III tromesečja 1962:

VALJARNA I

V proizvodnji regenerata je bil ustvarjen presežek tako po osnovi kot po operativi in to kljub fabrikijskim motnjam v januarju mesecu zaradi menjave valjev.

Izpad po osnovi se nanaša izključno na prenikzo proizvodnje surovih zmesi. V izvršitvi operative je primanjkljaj skrit v presežku proizvodnje regenerata. Izpad v surovih zmesih je nastal zaradi odpovedi naročil obutvene industrije, ki je postopoma uved-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Razgovor s predsednikom naše skupščine Rudijem Nadižavcem

● V ponedeljek, 29. oktobra popoldne bo v kadičnici Delavskega doma redno zasedanje skupščine kolektiva. Program je obsežen, saj kaže, da bo na njem govora o začasni razmejitvi pristojnosti med organi delavskega upravljanja, o poročilu komisije za analitsko ocenitev delovnih mest, o organizaciji metode statistične kontrole kvalitete, o priporočilih in predlogih upravnega odbora, itd.

Ker doslej o samem delu naše skupščine še nismo veliko govorili, smo naprosili za kratek razgovor predsednika našega najvišjega organa upravljanja — Rudija Nadižavca. Zanimali smo se za udeležbo samih članov na zasedanjih skupščine, za razloge, ki so privedli do odločitve, da so sedaj zasedanja v Delavskem domu, in za podobne probleme.

Tov. Nadižavec je dejal, odgovarjajoč na posamezna vprašanja, med drugim tole:

»Z udeležbo samih članov na posameznih zasedanjih ne morem biti zadovoljen, saj prihaja komaj dobra polovica članov skupščine.

Res je sicer, da je bilo to v preteklih mesecih predvsem zaradi letnih dopustov, toda menim, da kljub temu vsi odsotni le niso izostali zaradi tega.

Do nedavnega so bila zasedanja skupščine v jedilnici obrata I. Ta prostor je neprimeren za take namene, saj služi istočasno tudi kot jedilnica med odmori. Dogajalo se je, da je bila tako med popoldanskim odmorom razprava dobesedno nemogoča zaradi trušča in ropota med razdeljevanjem toplih obrokov. Da se izognemo tej nevarnosti, so sedaj zasedanja v kadičnici Delavskega doma.

(Nadaljevanje na 2. strani)

PREBERI TUDI TI!

Zamud je že manj...

V zadnji številki našega lista smo zapisali v tejle rubriki nekaj pikrih besed na račun zamujanja dela. Zagrozili smo, da bomo v eni naslednjih izdaj po sklepu upravnega odbora objavili imena najbolj pogostih zamudnikov. Vse pa kaže, da nam kaj takega ne bo treba storiti, saj je očito, da število zamudnikov, samih zamud in izgubljenega časa zaradi tega sedaj hitro upada.

V sekretariatu smo zvedeli, da je bilo v mesecu septembra zaradi zamud dela vsega skupaj izgubljenega devet delovnih ur. So pa za-

čeli izvajati sklep upravnega odbora, naj se pogostejšim zamudnikom prekrške odteguje od njihovega osebnega dohodka. Zvedeli smo tudi, da za eno ali dve zamudi na mesec tega še ne store, ker je pač precej opravičljivih činiteljev, ki lahko povzročijo, da človek za nekaj minut zamudi delo.

Toliko v vednost vsem tistim, ki so se po nepotrebnem razburjali!

Toda prezreti ne smemo ob vsem povedanem ugotovitve, da pa delavci v proizvodnih, pomožnih proizvodnih ekonomskih enotah in v strokovnih službah zadnje čase prazgodaj zapuščajo svoja delovna mesta ob koncu dela. V naslednji številki vam bomo, dragi bralci, postregli s fotografijo, ki smo jo naredili pred enim od oddel-

kov pet minut pred 14. uro. Na njej bo našel marsikdo samega sebe, kako predčasno čaka že napravljen, da bo ura 14! Poskrbite, da takih in podobnih posnetkov ne bomo mogli več narediti in tudi ne objavljati!

»Matjaž« se že prebuja

URBAN ŽIROVNIK — OBRAT VRHNIKA • Ker bi kmalu prešlo »Matjažovo spanje« v pravo zimsko spanje — kar se dopisovanja v naš časopis tiče, smo se le odločili oglašiti se z Vrhniko in izpopolniti vrzel, ki bi utegnili nastati zaradi našega molka.

Morda vas zanima, kako nam gre kaj proizvodnja? Imamo kar precej težav, ker se ne moremo držati osnovnega plana. Pri vsem tem je najhuje, da se nam pozna to tudi v naših žepih. Masa za osebne dohodke cele ekonomske enote in s tem seveda tudi naši osebni dohodki so manjši kot smo pričakovali!

Aprila letos smo prenehali proizvodnjo genofragm, junija pa še ležalnih blazin. Potem so se osebni dohodki znižali. Ko smo se presmerjali na proizvodnjo drugih izdelkov in ko so se morale naše delavke pričevati za nova dela, niso mogle dosegati norme. Strigli smo tehnične izdelke in prejeli za opravljeno delo znatno manj denarja kot sicer. Na posredovanje našega vodje obrata III, ko je kljub suši preteklo skozi Vrhniko precej ljubljanske, smo dobili težko pričakovane stroje za izdelovanje radirke. Po krajšem pričevanju je redna proizvodnja stekla. Sedaj upamo, da bomo plan dosegli ali celo nekoliko presegli. S tem pa se nam utegnejo spet dvigniti osebni dohodki!

V sredo, 17. oktobra sta obiskali naše podjetje angleška in poljska delegacija žena. Zanimale so se za proizvodnjo naših genofragm. Ogledale so si proizvodni postopek le-teh ter primerjale naše izdelke s tistimi, ki jih izdelujejo pri njih. Predstavnica iz Poljske nam je pokazala njihov proizvod iz letexa. Je slabši od našega tako po izgledu kakor tudi po vzdržljivosti. Predsednica Evropske komisije za kontracepcijska sredstva iz Anglije je dejala, da so naše genofragme kvalitetne. Če je res tako, potem lahko upamo, da jih bomo kmalu lahko izvozili v nekatere evropske države!

Industrijska proizvodnja še vedno zaostaja za letnim planom komune

(Nadaljevanje s 1. strani) industrije v Kranju izboljšali in bo letošnji plan verjetno celo nekoliko prekoračen.

Naš kolektiv po vsej verjetnosti letošnjih svojih proizvodnih obveznosti v celoti ne bo mogel izpolniti zaradi že nekajkrat omenjenih vzrokov. Le-ti so take narave, da na njih spremembo znotraj kolektiva kdo ve kako nismo mogli in tudi v bližnji prihodnosti ne bomo mogli vplivati (glej prispevek: »Devet mesecev dela je za nami«!). Tudi v izvozu

▲ Predsednica delavskega sveta ekonomske enote konfekcije Vrhnika Ema Mugerli

Razgovor s predsednikom naše skupščine Rudijem Nadižavcem

(Nadaljevanje s 1. strani) Tov. Nadižavec meni, da je prostor posrečen za take prilike, pravi pa, da bo treba sedaj, ko že pritiska mraz, prostor bolje ogrevati.

Ko smo se zanimali za periodiko posameznih zasedanj, je predsednik skupščine pojasnjeval:

»Praviloma bi morala biti zasedanja vsak tretji teden. Med letnimi dopusti to ni bilo mogoče. V bodoče pa se nameravamo tega določila točno držati in sklicevati redna zasedanja vsak tretji ponedeljek. Seveda pa bo zahtevalo to od posameznih komisij in strokovnih služb precejkrat intenzivnejše ter hitreje pripravljanje potrebnih materialov in poročil za skupščino. Saj veste! Če hočemo, da bodo zasedanja zares plodna, potem morajo biti člani skupščine dobro seznanjeni z vsem materialom, o katerem naj bo govora na sklicnem zasedanju skupščine. Seveda pa bomo morali priti enkrat tudi do tega, da bodo o tem seznanjeni že pred zasedanjem tudi vsi ostali člani kolektiva, kajti le tako bodo lahko zares neposredno sodelovali v delavskem upravljanju.«

imamo težkoče, ker nam primanjkuje kvalitetnega reprodukcijskega materiala, predvsem naravnega kavčuka. Primanjkuje nam deviznih sredstev za nabavo večjih količin na zalogo, zato proizvodnja ne teče enakomerno, hkrati pa ne moremo pravočasno odpeljati proizvodov tujim kupcem. Od tega zavisi tudi kvaliteta izdelkov, ki bi ne zaostajala za kvaliteto zahodno-evropskih proizvodov, če bi z večjimi zalogami kvalitetnega kavčuka lahko zagotovili večjo slavnost proizvodnje!

gre za hodnik glavne pisarne našega računovodstva...!

Tik ob vratih stoji stol, lestev in zaboj, ki je poln izrabljenega papirja, električnih svetilk in najrazličnejše navlake. Obratne knjigovodkinje in ostale sodelavke imajo za svoje delo dokumentacijski material v predalih velike omare in sedaj sploh do teh ne morejo. Pa tudi, sicer se jezijo, ka se morajo venomer izogibati grozečemu zaboju.

Predvčerajšnjim je bilo, ko sem se ravno mudil v eni od pisarn tam gori. Iz razgovora s sodelavcem me je vzdramil vzklík enega od deklet:

»Salamenska kišta!«

Pogledal sem na hodnik in videl »ponesrečenko«, kako si je sklanjajoč ogledovala strgano svilenogavico. Nejevoljno me je pogledala, češ le kakšen »firbec« si, potem pa sikhnila med zobe:

NAJVEČ OBRATNIH NEZGOD JE V PONEDELJKIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

Iz diagrama št.1 je moč razbrati, da je največ nesrečnih primerov na delu v ponedeljkih — kar 21 odstotkov — in da potem število le-teh hitro pada proti koncu tedna. Kje so vzroki temu? Ali smo v ponedeljkih najmanj pozorni pri delu? Ali smo preveč utrujeni od nedelj, namesto da bi bili spočiti? Ali so vzroki kje drugje?

Iz diagrama št.2 pa se vidi, da pride do nesrečnih primerov največkrat v četrti in v šesti uri dela. Krivulja, ki ponazarja gibanja odstotka nesrečnih primerov

skozi osemurni delovni čas, se precej ujema s krivuljo, ki ponazarja delovno storilnost v istem obdobju. Torej je nezgod pri delu več, ko postajamo utrujeni in potem, ko se vrnemo z malice, oziroma polurnega odmora?

Na sto zaposlenih v posameznih ekonomskih enotah bi odpadlo za prvo polletje naslednje število nesrečnih primerov:

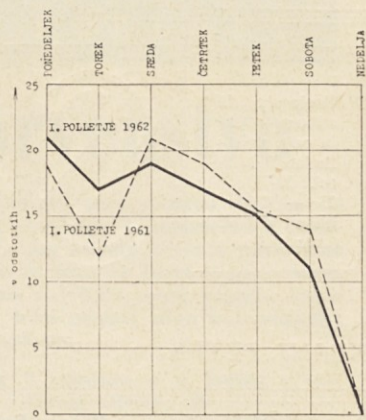
VALJARNA I	3,3
PREŠANI IZDELKI	2,8
TEHNIČNI IZDELKI	3,3
PNEVMATIKARNA I	3,6
PREMAZOVALNICA	6,2
VALJARNA II	2,5
PNEVMATIKARNA II	6,3
ROTACIJSKE PREŠE	5,0
MEHANIČNA I	6,6
MEHANIČNA II	16,5
ENERGETIKA	3,8
NABAVNA SLUŽBA	5,9

V celem podjetju skupaj z delavsko restavracijo, Gumarskim inštitutom in gumarskim izobraževalnim centrom je bilo v letošnjem prvem polletju 47 nezgod pri delu, v istem obdobju lanskega leta pa 58. Pri tem pa niso upošteevane nezgode, do katerih je prišlo na poti na delo ali z de-

varno. Po dolgem času smo se spet srečali s svojimi prijatelji ter lahko med prijetnim potovanjem po naši Štajerski obujali spomine na tiste čase, ko smo delali skupaj.

Dragi prijatelji! Pozornosti, ki ste nam jo izkazali, vam nikdar ne bomo mogli povrniti. Hvala vam!

Upokojenci tovarne »Sava«

▲ DIAGRAM ŠT.1 — Gibanje odstotka obratnih nezgod po dnevih v tednu

to, da so njihove vrste prešibke in da bo treba vključiti v vod nekaj mladih ljudi. Prostovoljni gasilski vod meni, da bi bilo treba tudi usposobiti vse šefe ekonomskih enot v rokovanju z ročnimi gasilnimi aparati ter z osnovami gašenja. Treba bo tudi urediti v obratu I primerno gasilsko orodjarno. Obstoječi prostor je res premajhen za pravilno razvrstitev orodja in za hiter poseg v primeru požara. Morda bi kazalo razširiti sedanjo orodjarno s priključitvijo sosednje garaže za tovarni avto, tega pa po tem garažirati v novih garažah v obratu II?

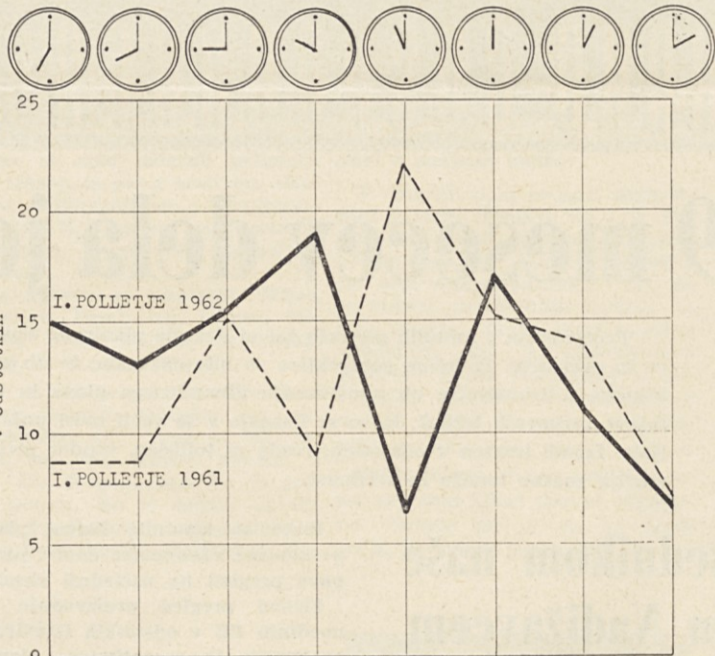
Kljub velikim prizadevanjem higienske skupine za čistočo in red v podjetju lahko naletimo tu pa tam na zbadljiva mesta, ki po svojem neredu niso nikomur v ponos. Če hočemo doseči res tako čistočo in red, kakor si vsi žemo, bomo morali pokazati primerno mero volje in sodelovanja vsi člani kolektiva! Treba pa bo tudi zagotoviti nekaj denarnih sredstev.

Jedilnica v obratu II je vedno čista in urejena, kot se spodobi. Nasprotno pa je v pomožnih jedilnicah — v valjarni II in v pnevmatikarni II. Tam ni pitne vode, kjer bi bilo mogoče pomivati skodelice in lončke za mleko. Tudi v jedilnici I je čistoča znosna, treba pa bi jo bilo še nekoliko izboljšati. Seveda pa je vzrok sedanjemu stanju deloma tudi zastarela oprema. Že nekaj let pa povzročča žolčne debate in negotovanje neprimerna naprava za oskrbovanje delavcev s kavo in s čajem. Posode za prenašanje teh dveh pijač v posamezne ekonomske enote so nehigienične, mnoge celo brez pokrovov. Toda tudi v samih oddelkih ni primernih mest, kjer bi delavci lahko svoje skodelice in lončke po uporabi umivali. Tako pa se nabira po njih umazanija in vse skupaj je zares neokusno in nehigienično.

V sanitarnih prostorih se še dogaja, da nekateri brezvestneži kvarijo pipe in ventile. Problemi so tudi zaradi pomanjkanja prostorov za kajenje, saj se kadilci zato zadržujejo v straniščih in tam kadijo ter vdihujejo nezdrav zrak.

Čiščenje delovnih prostorov je bilo v prvem polletju z nekaj redkimi izjemami kar zadovoljivo. Redukcija kadrov v sekretariatu je zadela predvsem higien-sko skupino, ki je sedaj sestavljena največini iz bolnih in telesno šibkih žensk. To je tudi posledica zmotnega mnenja, češ da je za čistilko pač dobra vsaka ženska. Toda napornost tega posla in ostali činitelji dokazujejo, da moramo s takim mišljenjem enkrat za vselej prekiniti in se zavedati, da zivisi od nehigien-ske skupine lepši ali slabši izgled naših prostorov, od tega pa tudi mnenje domačih in tujih strank ter gostov, ki prihajajo v podjetje, o našem smislu za higieno in čistočo!

Se in še bi bilo mogoče govoriti o posameznih področjih s higien-sko-tehniškega varstva v našem podjetju. Toda že povedano nakazuje probleme, ki jih bomo morali rešiti s skupnimi prizadevanji vsi člani kolektiva!

▲ DIAGRAM ŠT.2 — Gibanje odstotka obratnih nezgod po delovnih urah

la, ker podatkov potem ni mogoče primerjati z istim obdobjem lanskega leta. Letos je bilo v prvih šestih mesecih 9 nezgod te vrste. Vse so bile lažjega značaja, izgubljenih pa je bilo 62 delovnih dni. Sem pa ne moremo šteti smrtne nezgode našega nekdanjega varnostnega tehnika, ki se je ponesrečil na strokovni ekskurziji v Splitu.

V letošnjem prvem polletju ni bilo večjih primerov požara. V prevleki valjev obrata II se je vnel prah pri brušenju valjev, v pnevmatikarni II pa se je vnel pri brizganju žičnih jeder benecin. Oba požara pa sta bila takoj za-dušena, zato materialne škode ni bilo.

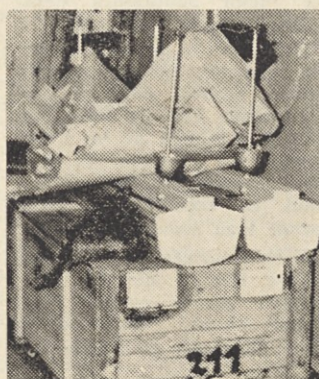
Priznanje zasluži naš prostovoljni gasilski vod, ki redno vadi najrazličnejše gasilske posege. — Stalno prirejajo teoretična predavanja in praktične vaje. V mesecih april, maj in junij so imeli 10 vaj z gasilnimi aparati, 2 suhi vaji in 5 (mokrih vaj. Ob vsem njihovem prizadevanju pa je oč-

Morda bo tole pomagalo...?

V zadnji številki objavljena slika o neredu v eni od proizvodnih ekonomskih enot je pomagala. Malo so me preklinjali in mi očitali, češ le zakaj nisi mogel najprej povedati, da pridemo v časopis? Pomagalo je pa le, saj so že dan po izidu lista vso ropotijo pospravili...!

Tokrat pa o eni od strokovnih služb! Tema je ista — nered in nesnaga. Kar poglejte sliko in videli boste, da nam tak: prizori niso v čast, četudi

9 mesecev dela je za nami

(Nadaljevanje s 1. strani)
la lasne gumarne in smo s tem izgubili večje odjemalce na ta proizvod.

PREŠANI IZDELKI
Skupen dosežek te enote je zadovoljiv tako po osnovi kot po operativi. Neizogibni izpadi v proizvodnji podplatne plošče (slabo zanimanje tržišča), Fiat preprog (nedognan fabrikacijski postopek in popravilo kalupov) ter radirk (pomanjkanje primernega faktisa) so bili nadoknadeni s presežki v ostalih postavkah.

PREMAZOVALNICA
Proizvodnja premazovalnice izkazuje znatne presežke. Motnje in izpadi v dubliranem blagu za dežne plašče zaradi občasne pomanjkanja tekstila T II je uspelo kriti s povečano proizvodnjo osta-

mojenj zaradi težkoč pri uvajanju novih kvalit (prehod od prirodne na sintetični kavčuk), menjave in popravil kalupov, občasne pomanjkanja žičnih jeder ter obolelosti delovne sile.
Proizvodnja plaščev za samokolnice je bila spričo zadostnih zalog in zmanjšane povpraševanja začasno ustavljena.
Avtoogrevne duše — njihova poraba je prekomerna, kar je razvidno iz prikazanih presežkov.

TEHNIČNI IZDELKI
Doseženi rezultat je dober, predvsem presežek po osnovi. Razveseljiv je porast proizvodnje pri ceveh z vložki, v katerih so stvarne potrebe znatno presegle predvideni okvir, nadalje pri oknih brez vložka in pri klinastih jermenih. V nekaterih manjših postavkah so se tudi pojavili iz-

ono v pnevmatikarni I za okoli 50% manjša.
Žična vello in moped pnevmatika — Proizvedena je bila samo neznatna količina žičnih vello in moped plaščev. Glavni vzrok izpada je zelo kasen prejem kompletne opreme, pomanjkanje žičnih jeder in končno zelo zamudno in težavno ugotavljanje fabrikacijskega postopka. Proizvodnja trenutno še ni povsem dognana, vendar je pričakovati, da bodo zadnje težkoče v kratkem odstranjene.

KONFEKCIJA VRHNIKA
Proizvodnja vrhniškega obrata ni mogla doseči osnovnega in oper. plana. Predvsem je treba omeniti, da je bila v septembru prenešana iz stiskarne v obrat III proizvodnja radirk. Vendar so bile montirane potrebne naprave šele v začetku septembra, nakar se je pričelo s priučevanjem delovne sile. Proizvodnja bi pa bila tudi sicer pod osnovo in operativno, ker se bori ta ekonomska enota še z drugimi objektivnimi težkočami. Zaradi zadostnih zalog in majhnega povpraševanja je bilo treba ustaviti proizvodnjo montiranih cevč za zračne tlačilke, genofragm, ležalnih blazin in gospodinjstskih predpasnikov, zaradi nerentabilnosti proizvodnje pa tudi proizvodnja nekaterih ročnih izdelkov iz gumiranega blaga. Zaradi že omenjene preobremenjenosti valjarne I je bila nezadostna oskrba z materialom za industrijske predpasnike. Vse navedene okolnosti so imele poleg ostalih manjših motenj v materialu in ljudeh za posledico prikazani izpad po osnovi in operativi. H koncu še pregled izpolnjevanja količinskega plana proizvodnje za 1.-3. tromesečje ločeno po obratih:

EKONOMSKA ENOTA	Osnovni plan	Oper. plan
	v %	v %
VALJARNA I	95,08	100,75
PREŠANI IZDELKI	106,01	107,84
PREMAZOVALNICA	103,79	112,32
PNEVMATIKARNA I		
— VELO PNEVMATIKARNA	108,56	98,04
— VELO OGREVNE DUŠE	72,83	76,68
— AVTO PNEVM.	114,70	99,13
— AVTO OGREVNE DUŠE	311,24	313,31
TEHNIČNI IZDELKI	128,65	103,33
ROTOCURE	69,14	88,75
PREVLEKE	94,77	71,61
PREVLEKE EKIPNO DELO		
PNEVMATIKARNA II		
— AVTOPNEVMATIKARNA	98,19	100,37
— AVTO OGREVNE DUŠE	162,27	148,02
— ŽIČNA VELO PNEVM.	0,09	0,23
— VELO OGREVNE DUŠE		
— MOPED PNEVMATIKA	0,04	1,00
— MOPED OGREVNE DUŠE		
KONFEKCIJA VRHNIKA	87,12	89,45
Skupaj	96,28	99,28

lega gumiranega blaga. Edina negativna postavka so ostala lepila, kjer je že dalj časa čutili pomanjkanje naročil; vendar je bil primanjkljaj po osnovi krit z že omenjenimi viški.

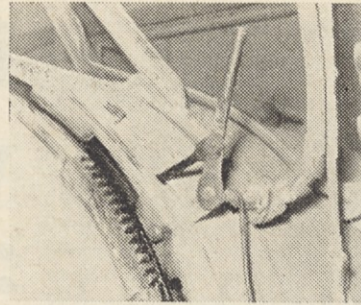
PNEVMATIKARNA I
Velopnevmatika — Osnovni plan je bil presežen. Vzrok izpadu po operativi je v motnjah v zvezi z neustreznim materialom oblog, občasnim pomanjkanjem delovne sile in v zadnjem času zaradi postopne predelave kalupov za proizvodnjo plaščev brez obročev. Pri velozračnicah je bila delovna sila reducirana, razen tega pa so se pojavljale fabrikacijske motnje, deloma zaradi neodgovarjajočega materiala (tuja telesa v zmeseh). Proizvodnja kuponskih obročev je omejena samo na ono iz odpadnih velozračnic.
Veloogrevne duše — Njihova poraba se je glede na izboljšano kvaliteto občutno znižala in padla pod predvidene osnove oziroma operative.
Avtopnevmatika I — Proizvodnja je v splošnem zadovoljiva, saj je bil ustvarjen po osnovi znaten višek, primanjkljaj po operativi pa je povsem neznaten. Nedvomno bi bil rezultat neprimerno boljši, da ni bilo znatnih

padi, ki pa so bili za končni rezultat nebitnega pomena. Za v bodoče je treba upoštevati, da se je zanimanje za brizgane pedalne vložke občutno zmanjšalo in da je trg prešanim prednost (opremljenimi z mačjimi očesi). Manjša so bile potrebe v trčnih vrvičah. Na letošnje proizvodnjo je vplivala zaloga iz minulega leta.

ROTACIJSKE PREŠE
Enota žal ni dosegla niti osnovni plan proizvodnje, niti operativni plan. Na negativni rezultat je bistveno vplivala okvara trovaljčnika II, čigar remont utegne biti izvršen šele v tem mesecu. Oskrbo obeh rotacijskih preš s polfabrikati bi morala v tem obdobju vršiti valjarne I, ki pa je bila preobremenjena. Razen tega so se pojavili pri gumiranju določene vrste platna za transportne trakove še tehnični zahtevki. Situacija se bo bistveno izboljšala po končanem remontu.

PREVLEKE VALJEV
Izpad v tej enoti se nanaša izključno na prevleke bandaž. Vzrok neizvršitvi plana je v pomanjkanju primernih surovin (saj) in v neodgovarjajoči kvaliteti gumene obloge. Delno je ta problem že rešen in upamo, da bo sedanja razlika do konca leta izenačena. Izpolnitev ostalih postavk je dobra in izkazuje presežke.
V septembru mesecu je posebna ekipa te enote delala izven podjetja in ustvarila delež proizvodnje v višini 36,5% septembrske produkcije enote prevlek. Pričakovati je, da bomo imeli podobna naročila tudi v bodoče.

PNEVMATIKARNA II
Avtopnevmatika II — Proizvodnja izkazuje manjši izpad po osnovi, dočim je bil operativni plan izvršen. Vzrokov za omenjeni izpad je več. Bistveno so vplivale večje spremembe v sortimentu, nepravčasna dobava in predelava kalupov ter preš, motnje pri prehodih od uporabe prirodne na sintetične kavčuke, zmanjšane teže pnevmatike (potrebne korekture so medtem izvedene) in končno pomanjkanje ali obolelost delovne sile.
Avtoogrevne duše — Poraba ogrevnih duš je bila v primeri z

▲ Tole varnostno napravo za vulkanizacijski kotel smo naredili kar doma

delave nekaterih že razpoložljivih kalupov ter nove Bagomatic preše za avtogume in preše za zračnice. Resda nam je uspelo izdelati doma 38 novih kalupov za avtoplašče, pripadajoče ogrevne duše in zračnice, vendar jih nismo uspeli pravočasno dogotoviti in je dobava po sklenjenih pogodbah zakasnila za 1-2 meseca. Pri izdelavi kalupov je najbolj pereča dobava jeklenih odlitkov. Dobavni roki so 3-4 mesece.

Težave so tudi pri nabavi kokil za odlivanje segmentov. Njihova izdelava zahteva posebno strokovnost in opremo (kopirni rezkalni stroj), naročiti pa jih moramo pri raznih dobaviteljih. — Poleg že golovih kalupov je v izdelavi še 9 novih.

Omenjeno Bagomatic prešo bi morali prejeti že v aprilu in ono za zračnice v juniju, a dobili smo jih šele v sredini avgusta; seveda je tudi njihova montaža zahtevala svoj čas.

Porazno se je odrazila okvara trovaljčnika II 3. marca letos. Povzročila je nenadomestljiv izpad predvsem pri rotacijskih prešah (plošče za pod, tesnilne plošče, deloma tudi transportni trakovi). Posledice tega čutimo v celnem podjetju, kajti del oskrbe s polfabrikati je morala prevzeti valjarne I, ki je tudi pri nadurnem delu preobremenjena. Nabava nove valja je bila sklenjena v železarni Štore ter je bila dobava in montaža predvidena že v maju. Dejansko utegne biti novi valj dobavljen konec oktobra, nakar bo nemudoma sledil remont. Pri takšni zakasnitvi moramo upoštevati, da smo takšne valje doslej uvažali.

Železarna Štore je prvič sprejela tako naročilo in je žal imela pri odhajanju valja izredne težave. Novi dvovaljčnik, ki naj bi odstranil grlo v proizvodnji svetlih zmesi, smo sicer prejeli v pogodbenem roku, vendar smo morali nekvadratno dobavo reklamirati. Pomanjkljivosti morajo biti popravljene. Predvidoma bo začel obratovati šele v novembru.

V obratu I bi morala stiskarna prejeti 5 novih preš sukcesivno v mesecih april — junij. Dejansko smo prejeli 4 preše šele v začetku, eno pa konec septembra. Resda je stiskarna oziroma obrat I izvršil svoj plan, vendar bi se pri pravočasni dobavi stiskalnice utegnili ustvariti viške, ki bi pripomogli k znižanju ostalih izpadov. Podobnih motenj, čeprav v manjšem merilu, je še dovolj. Za celo podjetje se izredno kvarno odražajo velike težave v proizvod-

nem procesu, ki nastajajo zaradi stalnega spreminjanja osnovnih surovin. Saj je bilo letos iz tega vzroka potrebnih svojih 300 sprememb receptur, deloma standardnih, deloma poizkusnih, s katerimi je pogosto prizadeta proizvodnja večjega števila artiklov.

Ugotavljanje tehnoloških lastnosti novih zmesi in izdelkov je zahtevno in zamudno delo. Žal čisto niti ni dovolj časa na razpolago za poizkusno proizvodnjo. Razumljivo je, da imamo to nenehno spreminjanje svoj negativni odraz v kvaliteti izdelkov in enako v nabavi surovin samih. Poleg naštetih bistvenih motenj nastopajo še manjše, kot npr. okvare in popravila strojev in orodij, obolenja delovne sile itd., ki pa v celoti in v daljšem obdobju itak povzročajo občutne izpade ter poslabšujejo splošno situacijo.

Nujno moramo zaključiti, da letošnjega plana spričo navedenih objektivnih težkoč kljub prizadevnosti celotnega kolektiva ne bomo mogli doseči. Sta pa pred nami še dva produktivna meseca, v katerih lahko izpade v dobršni meri omilimo.

FRANC VREŠ

Ob mesecu varnega prometa!

● FRANC MOHAR — NABAVNA SLUŽBA ● Ne bo napač, če tudi v našem listu spregovorimo tu in tam o varnosti pri prometu in o tem, kako lahko zaradi nepazljivosti zakrivimo prometno nezdgo.

Čeprav je poverjena glavna skrb in naloga izboljševanja varnosti v prometu Avtomoto zvezi Slovenije in njenim društvom, je prav, da se tudi v našem podjetju potrudimo vsak po svojih močeh skrbeti za varen promet. Ne gre tu samo za upoštevanje prometno-varnostnih predpisov in znakov na cestah ter prometnih uslužbencev, temveč tudi za seznanjanje z vzroki prometnih nezdgod in s posledicami.

Vsi vemo, da povzročajo največ prometnih nezdgod še vedno alkohol. Pa se vprašamo, ali se mi vsi in vsakod od nas držimo znane, a še vedno zapostavljene pravila: CE PIJEŠ, NE VOZI — CE VOZIŠ, NE PIJ!

Morda bo kdo dejal posmehljivo, češ le koliko pa jih ima osebnih avtomobile?! Res, teh je malo. Toda omenjeno pravilo ne velja samo za voznike avtomobilov, za voznike motornih koles in za kolesarje! Velja za slehernega človeka, ki kakor koli uporablja cesto!

Mar ne bi kazalo prirediti za posamezne ekonomske enote krajsa predavanja o varnosti v prometu in s kratkimi filmi in fotografijami pokazali ljudem, kakšne nesreče lahko zakrivi na cesti njen voznik avtomobila, motornega kolesa, kolesar ali pešec? Komisijo, katere skrb je varnost v prometu, imamo, zato ne oklevajmo več in pričnimo!

Obrat	% izvršitve osnov. plana	
	% izvršitve osnov. plana	% izvršitve oper. plana
I	108,76	103,63
II	87,99	96,12
III	87,12	89,45

Iz gornjega prikaza je razvidno, da je za podjetje najobčutnejši izpad v obratu II, saj bi moral znašati njegov delež 58,78% celoletne proizvodnje. S kakšnimi težkočami se mora boriti ta obrat, je razvidno iz sledečih podatkov:

Kompletna oprema za proizvodnjo žične vello in moped pnevmatike bi morala prispeti po pogodbi že v februarju mesecu. V resnici je bila dobavljena postopoma od konca februarja do prvih dni junija. Sledile so nabavne težkoče žičnih jeder (iz uvoza) in nato težavno in zamudno ugotavljanje proizvodnega postopka, tako da so se pojavile prve neznatne dobave šele konec minulega meseca. Da bi prilagodili proizvodnjo avtopnevmatike ustrezno potrebam tržišča, je bila predvidena postopna preusmeritev fabrikacije s pomočjo nabave novih in pre-

pravnih predpisov, ki se posebej nanašajo na borce ter dobesedno besedilo važnejših določil. Podrobno in razumljivo bo razložil posebne pravice vojaških vojn invalidov in vseboval vse predpise o invalidnosti in pokojninskem zavarovanju. Obdelal bo tudi vprašanja strokovnega izobraževanja in usposabljanja, poklicne rehabilitacije in pre-kvalifikacije ter vse druge oblike izobraževanja borcev. Priročnik bo tudi točno opredelil pojem »borca NOV« ter posamezne posebne kategorije borcev z njihovimi pravicami.

Iz vsega navedenega je očito, da priročnik ne bo samo informativni, marveč tudi svetovalec in pomoč-

nik. Zato je potreba po njem velika in povsem razumljiva. Toda za določitev naklade je treba vedeti vnaprej vsaj približno število naročnikov. Od števila le-teh bo namreč odvisna tudi cena posameznemu izvodu. Ta naj bo po možnosti kar se da nizka. In kolikor več naročnikov bo, toliko nižja bo tudi naročnina, oziroma cena enemu izvodu.

ZATO POZIVAMO VSE INTERESENE, NAJ PRIROČNIK NAROČIJO PRI VRATARJIH OBRATA I IN II ŠE DANES ALI PA VSAJ JUTRI. KAKŠNA BO CENA ENEMU IZVODU, BOMO SPOROČILI KASNEJE!

Komisija ZB NOV sporoča

▼ Tudi kurjači v energetiki pomagajo pri izpolnjevanju proizvodnih obveznosti

Prvo generacijo poklicnih delavcev smo že vključili v proizvodne ekonomske enote

- TINE KLEMENČIČ — GUMARSKO-
- IZOBRAZEVALNI CENTER • Prva
- generacija specializiranih gumarskih
- delavcev je zaključila šolanje na naši
- poklicni Gumarski šoli. Zakaj »specializiranih« gumarskih delavcev? —
- Zato, ker to niso absolventi gumarske šole splošnega tipa — bivše industrijske gumarske šole, marveč absolventi poklicev v okviru gumarske šole.

je bila ocena res objektivna ter odraz dejanske prikazane absolutnega znanja. Če pogledamo samo rezultate ocenjevanja po kriteriju doseganja količine in izpolnjevanja norme, ugotovimo, da so absolventi v povprečju presegli pri izpitu normo za 25 odstotkov.

Ko so absolventi opravili praktični del izpita, so morali pokazati še, kakšno je njihovo teoretično znanje. Ker je bil v preteklih letih v veljavi ustnjeni zagovor, na katerem so absolventi odgovarjali na nesnaka, različno zahtevna vprašanja, so bile možnosti za uspeh najrazličnejše. Razumljivo je, da so bile lahko zato tudi ocene najrazličnejše ter celo neobjektivne. Letos pa je bilo drugače. Za teoretični del izpita smo vzeli vprašanja iz celotnih posameznih poklicev, tako da so zavzemala celotno teorijo poklica, iz katerega je polagal posamezni absolvent izpit. Zato so absolventi določene poklice odgovarjali pri izpitu na enaka in ista pisnena vprašanja in to pismeno z vpisovanjem primernih odgovorov. Tako je imel vsak absolvent enake možnosti za uspeh, dobljene ocene pa so resnično odraz kandidature pripravljeno in teoretično usposobljenosti.

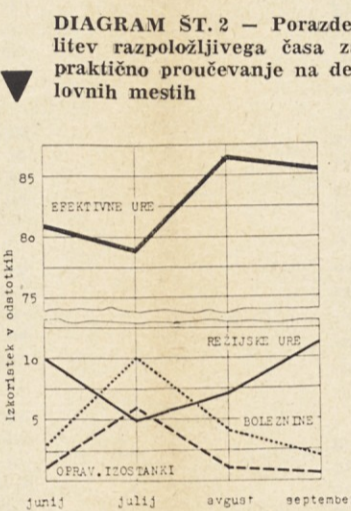
Oceni, ki smo ju dobili za vsakega kandidata pri praktičnem in pri teoretičnem delu izpita, smo seštelj in delili z 2 ter tako dobili končno oceno kot odraz absolutnega obvladavanja pričrunege poklica.

Ko zdaj vemo vsaj bežno, kako je potekal izpit, je prav, da se seznanimo z ocenami za praktični in teoretični del izpita ter za vse skupaj po posameznih poklicih:

Poklic	Ocena
	praktično teoretično skupaj
izdelovalec polizdelkov	4,0 3,8 3,9
izdelovalec avtopnevmatike	4,7 2,1 3,4
izdelovalec velopnevmatike	4,5 4,0 4,25
izdelovalec prešanih izdelkov	3,7 3,8 3,75
izdelovalec cevi	4,4 3,5 3,9

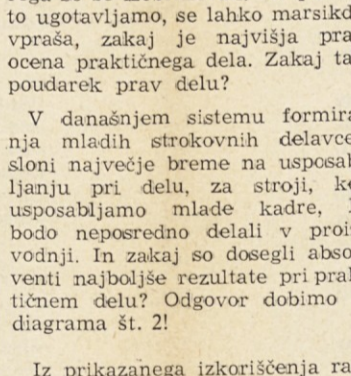
to je bil tudi kriterij na zaključnih izpitih ostrejši, kar nazorno pojasnjuje gibanje povprečne ocene vseh 22 absolventov med njihovimi dvoletnimi šolanjem.

Kakor vidite, je bila povprečna ocena v prvem letniku 4,1 in najnižja 3,0. V drugem letniku, ko smo zavzeli ostrejši kriterij ocenjevanja ter doseglj realno raven, je bila povprečna ocena 3,7. Na izpitih pa se je nekoliko dvignila zahvaljujoč pospešenemu študiju in vestnemu delu v praksi, četudi smo kriterij še nekoliko zaostriili. Zanimivo je tudi gibanje povprečne ocene za praktično delo in za teoretično znanje. Ocene praktičnega dela so linearno naraščale, dočim je ocena za teoretično znanje močneje poskočila šele na zaključnih izpitih. Iz diagrama št. 1 je moč tudi razbrati, da razpolagajo absolventi naše poklicne šole s

Poklic	Ocena
	praktično teoretično skupaj
izdelovalec polizdelkov	4,0 3,8 3,9
izdelovalec avtopnevmatike	4,7 2,1 3,4
izdelovalec velopnevmatike	4,5 4,0 4,25
izdelovalec prešanih izdelkov	3,7 3,8 3,75
izdelovalec cevi	4,4 3,5 3,9

Iz pregleda je očito, da so bili dejansko doseženi boljši rezultati pri praktičnem delu izpita in to

precejšnjim znanjem in da smo dobili zares dobro strokovne delavce, ki bodo kos delu, za katerega so se izobraževali. Ko pa vse to ugotovljamo, se lahko marsikdo vpraša, zakaj je najvišja prav ocena praktičnega dela. Zakaj tak poudarek prav delu?

V današnjem sistemu formiranja mladih strokovnih delavcev slioi največje breme na usposabljanju pri delu, za stroji, ker jih usposabljam mlade kadre, ki bodo neposredno delali v proizvodnji. In zakaj so dosegli absolventi najboljše rezultate pri praktičnem delu? Odgovor dobimo iz diagrama št. 2!

Iz prikazanega izkoriščenja razpoložljivega časa za učenje pri praktičnem pouku se vidi, da je odpadlo kar 84 odstotkov vsega razpoložljivega časa na intenzivno učenje pri delu v proizvodnji, 10 odstotkov za opazovanje dela v proizvodnji in za malice ter odmore, preostalih 6 odstotkov pa je odpadlo na bolezni in na opravljene izostanke. Odgovor je sedaj jasen: najvišja ocena iz praktičnega dela je posledica velike izkoriščenosti razpoložljivega učnega časa za pričuevanje neposredno v proizvodnji, na delovnih mestih in za stroji!

Uspeh, ki ga je dosegla prva generacija torej ni slučajen. Toda s tem se ne smemo zadovoljiti! V bodoče bomo morali svoje delo še izboljšati ter odpraviti napake, ki jih že poznamo ali ki se še utegnjo pokazati. S tem bomo šele v popolnosti dosegli naš smoter — USPOSOBITI DOBRE STROKOVNE DELAVCE, KI BODO KOS SVOJEMU DELU V PROIZVODSLABIM STROKOVNIM ZNANJEM. ZANJ!

Med najboljšimi učenci poklicne šole je Ida Mohorko

Tudi od učencev zavisi veliko

Ko razpravljamo takole o prvih absolutnih poklicne gumarske šole, ne moremo mimo njih samih. »Bi mar ne bilo dobro vprašati tudi koga med njimi, kaj meni o šoli in svojem dvoletnem izobraževanju za poklic?« smo se spogledali, potem pa odločili za razgovor z dvema absolventoma.

Ida Mohorko — izdelovalka tehničnih cevi je sedaj član ekonomske enote cevarka. Tam zaenkrat dela kot navijalka žice za opletilne stroje, močno pa si želi v konfekcijo, kjer povijajo rivaliti cevi. Upamo, da se ji želja kmalu uredi.

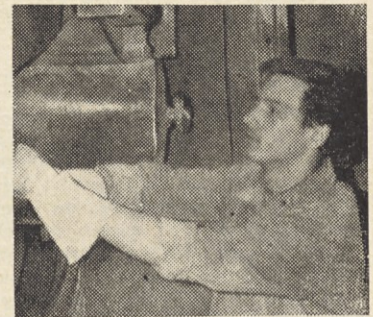
»Veste,« je pripovedovala ena najboljših učenk na šoli, »veliko zavisi prav od tega, ali se učeni

zanimajo za skrivnosti in posebnosti posameznih delovnih mest. Instruktorji si prizadevajo povedati, pokazati in opozarjati na najrazličnejše stvari. Toda, če se učenci sami ne zanimajo in če ne vprašujejo po fistem, česar se ne vedo, uspeh ne more biti zadovoljiv. In še nekaj. Pri teoretičnem pouku je treba sproti obdelovati snov vseh predmetov, toda najbolj gumarsko tehnologijo in sproti pridobljeno znanje s tega področja praktično preizkušati v proizvodnji.

Ko pa je za široko razpravljanje o naši šoli in o njenih učencih, bi rada opozorila na nek problem! Gre za precejšnjo mero zastopavljanja učencev samih, ki

jih imajo še vse preveč za vajence v starem, obrtniškem smislu. Zato se dogaja, da morajo učenci opravljati posle, zaradi katerih se jim delavec na tihem smejejo. Mislim, da je treba s pojmom »vajence« že enkrat za vselej razčistiti in jemati učence kot mlade, učeče se bodoče sodelavce!

Razgovor smo poskusili navezati tudi s Tonetom Dolškom, ki dela kot predgrevalc za gumiranje avtokorda. Toda z delom je bil toliko zaseden, da nam je povedal bore malo. Tone pravi, da je z delom zadovoljen, četudi je precej težko in naporno. »Soda mi je dala osnove,« je še dodal, »da lahko postanem dober delavec svojega poklica. Sedaj zavisi pač vse od mene in od mojih prizadevanj...«

Tone Dolšak je zaposlen kot predgrevalc zmesi in valjar na II

Še o tem, kaj pravijo naši inštruktorji...

Naprosili smo za razgovor Janeza Robarja, inštruktorja za poklice, kot so izdelovalec cevi, izdelovalec brizgalnih predmetov, itd., ter Rajka Debeljaka, inštruktorja za poklice, kot so izdelovalec avtopnevmatike ali izdelovalec velopnevmatike. Kaj sta nam povedala o svojem delu?

Tov. Robar pravi med drugim: »Od devet absolventov je sedaj kar šest zaposlenih, ostali trije pa bodo sklenili s podjetjem delovno razmerje po zaključnih izpitih — to je do 1. decembra.«

Ko smo se menili o razporeditvi učencev v delovna mesta, je Janez potolžil, da ima vse preveč dela z raznimi, povsem administrativnimi opravili, namesto da bi poučeval učence na posameznih delovnih mestih. Potem je še dodal: »Prav gotovo bi bili uspehi praktičnega poučevanja na delovnih mestih še precej boljši, če bi bili stroji vedno prosti. Toda redna proizvodnja, plani posameznih ekonomskih enot in tržišče zahtevajo svoje. Zato moramo velikokrat učencem samo pojasnjevati, kaj se dela. Le-ti pa morajo delo samo opazovati ter tu in tam morebiti vskočiti delavcem na pomoč.

Ker se pa prizadevnosti samih učencev liče,« je še dodal tovariš Robar, »je pač tako. Vsi ljudje si nikdar niso enaki. Zato so tudi med našimi učenci zelo prizadevani, seveda pa tudi manj prizadevani. K sreči je poslednjih malo!«

Rajko Debeljak je bil bolj redkobeseden. Mudilo se mu je v proizvodnji, ker velikokrat nadomešča šefa ekonomske enote. Tu in tam je treba kaj urešiti, zato tudi za razgovor ni imel časa. Za praktično poučevanje učencev na delovnih mestih porabi 60 odstotkov razpoložljivega časa, ostalo pa za proizvodnjo. O sedanjem sistemu izobraževanja poklicnih delavcev pa pravi takole:

»Sedanja način je dober. Toda treba ga bo stalno izpopolnjevali in prilagajati učne programe za posamezne poklice vsem spremembam v naši proizvodnji in seveda vsem tehniškim dosežkom v gumarski tehnologiji. Največja ovira pri delu pa je pač vezanost oddelkov in s tem tudi strojev v njih na proizvodne obveznosti.«

Namesto uvodne besede

»Cesta dolga dve leti dni,« di lahko dejali, »je za njimi!« Pred dvema letoma so prišli iz najrazličnejših krajev z željo izučiti se za enega od gumarskih poklicev. Bilo jih je nekaj več, kot jih je pred nedavnim končalo izobraževanje v učilnici in v proizvodnji za stroji in napravami. Sedaj so pravi člani našega kolektiva — sodelavci. Prava šola — šola življenja se zanje šele začena. In ko smo jih sprejeli — 22 po številu, medse, je prav, če pokramljamo o njihovem šolanju in skušamo nanizati nekaj ugotovitev, ki naj koristijo novi generaciji bodočih poklicnih delavcev in vsem tistim, ki kakor koli in kjer koli skrbijo za vzgajanje novih kadrov v našem podjetju.

Zahvaljujemo se vsem udeležencem razprave za popolno razumevanje in pomoč. Z današnjimi prispevki samo načenjamo problematiko izobraževanja kadrov v našem podjetju in upamo, da bomo lahko zapisali v eni naslednjih številkih tudi podobno široko ali še bolj o naših prvih gumarskih tehnikah in o vsem tistem, kar sodi k temu!

Hic rhodus, hic salta!

Kaj pravijo o absolventih poklicne gumarske šole nekateri vodje ekonomskih enot

- Ali poznate latinski izrek »HIC RHODUS, HIC SALTA«?
- Bajc izvira izza časa slovitega grškega basnopisca Ezopa.
- Ko se je nekoč nekdo hvalil na grškem otoku Rodu, da je skočil zelo daleč in se skliceval na priče, je eden od prisotnih dejal: »Tu je Rod, tu skoči!« — Da, in kakor je veljalo za tistega bahača, tako so tudi za naše prve absolvente nekateri sami pri sebi pravili: »Kaj spričevalo! Tu, v proizvodnji naj pokažejo, kaj znajo...!« In da bi zvedeli, kako so se res obnesli med dvomesečnim praktičnim delom v poletnih mesecih ter kako so z njimi zadovoljni sedaj, ko že redno delajo v proizvodnji, smo se obrnili na nekatere šefe ekonomskih enot. — Med drugim smo zvedeli takele pohvale in ocene:

IGNAC POLAJNAR, šef ekonomske enote tehnični izdelki je dejal: »V naši ekonomski enoti smo imeli na praksi kar trinajst učencev poklicne gumarske šole. Delali so kot pomočniki pri brizganju, kot vulkanizerji brizgalnih predmetov in kot vulkanizerji tehničnih cevi ali pa ročnih izdelkov. To so razmeroma zahtevna delovna mesta in zlasti tista, kjer se vulkanizira, zahtevajo daljšo prakso.

Če je nekaterim manjkalo tu in tam kaj iz teorije, velja za praktično delo prav nasprotno. Bili so disciplinirani, prizadevni, tako da smo bili z njimi zadovoljni.

Sedaj smo že redno zaposlili tudi dva absolventa naše poklicne šole in posebej za enega moram priznati, da je delavec, kakršnega si zares želimo še več. Hitro dojemajo, nanj se lahko zanesemo v vsakem primeru...«

JOŽE PELCEL, šef prevleke valjev: »Pri nas so se naši absolventi prav dobro odrezali. Moram priznati, da kaj takega nisem pričakoval. Pomagali so pri najrazličnejših zahtevnih in odgovornih delih in nam pomagali, da smo izvrševali svoje obveznosti, kolikor je bilo takrat mogoče...!«

SREČKO ZALAZNIK, šef pnevmatike II: »Pred desetimi dnevi smo redno zaposlili tri absolvente naše poklicne gumarske šole. Eden dela kot konfekcioner avtoplaščev 6.50-16, ostala dva pa kot vulkanizerja velo in moped rlaščev. Delovna mesta zahtevajo precejšnjo samostojnost. Zlasti velja to za konfekcionerja avtoplaščev, saj zavisi kvaliteten nadev izdelka že od malenkostnih odstopanj od tehnoloških predpisov. Vulkanizerja pa morata streči dokaj kompleksiranim strojem.

Novi konfekcioner je delavec, da si boljšega ne morem želiti. Povem vam, da dela tako, kot bi bil na tem delovnem mestu že vrsto let! Ostala dva absolventa

Šef EE tehnični izdelki Ignac Polajnar

STOZAN RUDOLF, asistent šefa valjarne II: »Na praksi smo imeli pet učencev. Delali so kot pomočniki pri sekkanju kavčuka, kot pomočniki pri rezanju avtokorda in kot pomočniki pri trovaljenem kalandru. Vse to so zahtevna delovna mesta.

Šef EE prevleka valjev II Jože Pelc

Toda vse to je šele začetek. Treba bo še marsikaj dopolniti, saj so nekateri vodje ekonomskih enot predlagali nekaj dopolnitev. Pri izdelovanju novega učnega programa jih kaže na vsak način upoštevati. Učencem bo treba omogočiti več neposrednega dela na strojih v proizvodnji, jih še bolj seznaniti z varnostnimi ukrepi pri delu, jih spodbujati, naj tesneje sodelujejo s svojimi inštruktorji ter na vsak način pritegnijo k izdelovanju samih učnih programov za posamezne poklice širši krog strokovnjakov. Le tako bomo zagotovili tudi novim generacijam učencev še mladih ljudi, da bodo res ljudje svojih poklicev — strokovnjaki za posamezna delovna mesta!

Teoretično znanje, pot k uspehu

• JOŽE KOČIJAN — GUMARSKI IZOBRAZEVALNI CENTER

Mimo je atmosfera duševne napetosti na naši Gumarski šoli. Učenci in predavatelji so si oddahnili, saj so za njimi napeti in negotovi izpitni dnevi. Težko je opisati razburljive trenutke zaprtega prostora, kjer je bilo slišati le glas razpurnega in včasih malce obupanega učena in le tu ali tam nekaj izpraševalčevih besed v pomoč ali pojasnilo.

Toda to je sedaj za nami. Izpiti so opravljeni. Učenci so bolj ali manj zadovoljni, saj so končali dvoletno šolanje za enega od gumarskih poklicev. Odprla so se jim vrata v naše podjetje. In vstopajo lahko s precejšnjo mero samozavesti, saj so si pridobili znanje, kakršnega smo od njih pričakovali...

Organizacijske priprave za same zaključne izpite pa tudi izpiti sami so potekali kar zadovoljivo. Predavatelji so se v večini držali sprejetege programa. Malenkostne spremembe pri strokovnem računstvu in slovenskem jeziku pa so bile učencem samo v korist, saj so tako lahko vsi odgovarjali na en predmet dopolne, na drugega pa popolne.

Manj zadovoljive pa so bile same priprave učencev na zaključne izpite! Mnogi se niso zavedali večjih ali manjših praznin pri strokovnih in splošnih predmetih. To je bilo dokaz, da posamezniki niso temeljito predelali vse snovi iz I. in II. letnika. Res je sicer, da so predavali v posameznih oddelkih in skupinah po poklicih različni predavatelji in da je bila učna snov, predvidena s predmetnikom, različna ter neke bolj, druge spet manj na široko predelana ali celo nepredelana. Toda kljub temu menim, da neprizadevnost nekaterih učencev ni bila upravičena. Vsi absolventi so živeli v skupnih prostorih, pod eno streho in če bi se zavedali, da bodo kasneje vsi skupaj prevzeli določene in zahtevne delovne naloge v istem kolektivu ter delali za iste cilje, bi se lahko potrudili in navezali stike z boljšimi, marljivojšimi učenci ter črpali pri njih tisto, česar sami še niso obvladali.

Prav gotovo se večina danes že v proizvodnji ali kje drugje zaposlenih učencev, ki so pred slabima dvema mesecema opravili izpite, še spominja vseh naših opozoril in dobromernih predlogov. Trudili smo se svetovati na vsakem koraku ter sproti pomagati pri oblikovanju zrelih osebnosti. Ob vsem tem pa smo imeli vedno pred očmi, da samo šola ne more povsem oblikovati zrelega človeka. Prava in dokončna šola je življenje in prav ob tem se je pokazalo, da so v večini primerov naši navseti in predlogi padli na rodovinita tla.

Se nekaj pa poudarim, ki ljudem, da razumejo vsi mladi ljudje. Veste, tudi ocena marsikaj pove, čeprav ne vsega! Natančneje je mogoče ugotoviti, kdo si je med šolanjem prizadeval kar se da več pridobiti in kdo je spekuliral ter se kampanjsko učil.

PERSOBA NALOGA	o	e	n	s	*
	5	4	3	2	1
strok. računstvo	-	-	8,3	116,7	75,0
slovenski jezik	8,3	16,7	8,3	50,0	16,7

PERSOBA NALOGA	o	e	n	s	*
strok. računstvo	-	-	8,3	8,3	83,4
slovenski jezik	-	-	33,3	33,3	16,7
strok. računalništvo	-	-	33,3	25,0	25,0

PERSOBA NALOGA	o	e	n	s	*
strok. računstvo	-	-	8,3	-	66,7
slovenski jezik	-	-	16,7	25,0	50,0
gumar. tehnolog.	16,7	8,3	8,3	50,0	16,7

DIAGRAM ŠT. 1 — Učni uspehi naših absolventov v teoretičnem delu šolanja

Izdelalo je torej 18 kandidatov ali 81,82 odstotka. Odlidnaka ni bilo nobenega, s pravim uspehom so opravili izpit 4 kandidati ali 18,18 %, z dobrim 12 ali 54,55 %, z zadostnim uspehom 2 ali 9,09 %, 4 kandidati ali 18,18 %

Obiskali smo mladince v tovarni »RIS«

Sodelovanje z mladino zagrebske tovarne »RIS« je postalo že kar tradicionalno. Pred nekaj meseci smo se srečali najprej v Kranju in nato v Zagrebu na športnih igriščih in v različnih disciplinah, pred dobrimi štirinajstimi dnevi, ali točneje v soboto in nedeljo, 6. in 7. oktobra, pa spet v Zagrebu — tokrat, da razširimo sodelovanje tudi na druga področja.

Obisk v Zagrebu je priredil naš klub mladih proizvajalcev. Zato smo tudi posvetili večji del razpoložljivega časa ogledu tovarne. Potem smo se pogovarjali z njihovim predsednikom mladinske organizacije o bodočem sodelovanju mladine obeh podjetij.

Njihovo kulturno-zabavno in športno življenje je razvito precej bolj kot pri nas. Mladinke so aktivnejše od mladincev. Manj pozornosti posvečajo problemom proizvodnje in sploh gospodarjenja v kolektivu. Menijo, da je dovolj, če posvečajo proizvodnji svoj delovni čas, kasneje pa skrbijo za kar se da pestro izkoriščanje prostega časa.

Ko smo se poslovali, so nam po ozvočenju zavrteli venček slovenskih narodnih pesmi in ob stiskanju rok smo si obljubili: »Na svidenje v Kranju!«

▲ Takole so se »ovekovečili« naši taborniki na samem vrhu Triglava

Tistim, ki še ne poznajo našega novega vodstva

Tile mladinci so člani novega komiteja in njegovih komisij

- Ko se že takole kar nenadoma pojavljamo s svojo rubriko in napovedujemo nove spremembe v delu naše organizacije, ne bo slabo, če vas seznanimo, dragi bralci, še s člani našega komiteja in posameznih komisij, ki delujejo pri organizaciji LMS v našem podjetju!

PRESEDNIK: Miodrag Milivojević, **PRESEDNIKOV NAMESTNIK:** Ludvik Paušer, **SEKRETAR:** Alojz Veselič, **ČLANI KOMITEJA:** Tone Stern, Tone Veselič, Franc Šile, Ciril Dominko, Henrik Weisseisen, Pavel Ganter, Marica Sirmik, Zdenka Erce, Toni Horvat in Alojz Natlačen.

Glede na naloge, ki jih bo moral komite v prihodnjem obdobju reševati skupaj z vsemi člani mladinske organizacije, je le-ta organiziral pet komisij in določil vanjo naslednje člane:

IDEOLOŠKA-POLITIČNA KOMISIJA: predsednik — Franc Šile in člani: Tomislav Todorov, Jože Sinković, Slavka Trobec, Franc Feher in Jože Mrak.

Ideološko-politična komisija prireja za mladino

Vabimo na seminar o novi ustavi socialistične Jugoslavije

● **FRANC ŠILC — SLUŽBE ZA ORG. PROIZVODNJE** ● Gotovo se še spominjate, da smo na letni konferenci naše organizacije sprejeli sklep o nadaljnjem ideološko-političnem izobraževanju mladih. Da pa ne ostane samo pri besedah, je ideološko-politična komisija že pripravila program za nadaljnje ideološko-politično izobraževanje mladine našega kolektiva.

Prav zadnje čase mnogo govorimo o predosnutku nove ustave socialistične Jugoslavije. — Tudi mladi člani kolektiva moramo biti z njim dobro seznanjeni. Res

Rubriko »MLADI GUMAR« so uredili: Miodrag Milivojević, Toni Horvat, Franc Šile, Tone Veselič, Ludvik Paušer in Marica Sirmik.

je sicer, da lahko prebiramo najrazličnejša pojasnila in razlage v dnevnem časopisju. Toda marsikomu med nami pa vse tisto le ni povsem jasno. Zato smo se odločili organizirati v našem podjetju poseben seminar za razlago samega predosnutka.

Obpravnavali bomo samo nekatera, najvažnejša vprašanja iz ustavnega gradiva. Razdelili smo ga na štiri poglavja in temu primerno na štiri predavanja. Torej bo seminar praktično sestavljen iz štirih nekajurnih sestankov. — Na njih bomo obravnavali naslednje:

- Značilnost nove ustave socialistične Jugoslavije
- Družbeno-ekonomska ureditev
- Družbeno-politični sistem
- Človek in njegov položaj v novi ustavi

▼ Eden najmarljivejših v komiteju je Toni Veselič

Seminar se bo začel konec tega meseca. Kdor bi rad podrobnejše informacije, naj se obrne na predsednika svojega aktiva. Tam se lahko prijavi za seminar!

Mladinke in mladinci! Ne zamudite priložnosti in seznanite se s predosnutkom nove ustave!

Zakaj smo se odločili za stalno rubriko »Mladi gumar«

Za nami, mladimi, so mnogi uspehi in neuspehi. Če se ozremo po našem dosedanem delu in analiziramo delo organizacije Ljudske mladine v našem podjetju med dvema letnima konferencama ter vse to primerjamo s prejšnjimi obdobji, moramo zaključiti, da smo svoje delo precej spremenili. Uskladili smo ga z današnjimi pogoji in prilagodili konkretnim potrebam ter pričeli postavljati temelj svojim nadaljnjim ciljem. Torej je vse, kar smo že storili, šele začetek v izvrševanju novih, še zahtevnejših nalog. Le-te so obširne ter bodo zahtevale od slehernega člana in celotne organizacije mnogo naporov...

Z ozirom na vse to, z ozirom na vse pomembne naloge pa ne smemo zanemariti enega od osnovnih pogojev za uresničitev svojih ciljev — dobre informiranosti celotnega članstva in seveda tudi vsega kolektiva. In da omogočimo vsem članom organizacije in vsem bralcem vpogled v svoje delo, smo se odločili sodelovati v svoji rubriki »MLADI GUMAR«. Urejevali in zbirali gradivo zanj bodo v največji meri nekateri člani kluba mladih proizvajalcev ter kot posebna interesna skupina skrbeli predvsem za kar najboljše obveščanje.

Če pa hočemo, da bo ta naša rubrika zares pestra in vedno aktualna, potem moramo sodelovati v njej vsi člani mladinske organizacije. Vabimo vse mladince, ki bi bili pripravljeni redno sodelovati in nam pomagati pri urejevanju naše rubrike, naj se zglase na eni od sej uredniškega odbora rubrike. Seje so vedno po sejah tovarniškega komiteja LMS, to je vsak ponedeljek popoldne v mladinski sobi!

Pridruži se nam še ti!

● **TONI STERN — SLUŽBE ZA ORG. PROIZVODNJE** ● Ali veste, kaj je **KLUB MLADIH PROIZVAJALCEV**? Ne?! No, pa naj odgovorim namesto vas! Klub mladih proizvajalcev je posebna interesna dejavnost naše mladinske organizacije. — Člani morajo biti delavni ter pripravljeni sodelovati v eni od dejavnosti, ki jih v okviru kluba razvijamo. Osnovni namen našega kluba mladih proizvajalcev je združevati mlade proizvajalce in člane kolektiva, ki se kakor koli zanimajo za proizvodne probleme podjetja, za proizvodnjo, prodajo, nabavo, organizacijo, in tako dalje.

Člani kluba morajo vplivati s svojim delom na vso mladino v podjetju ter jo usmerjati v najrazličnejše koristne in vzgojne dejavnosti samega kluba, oziroma mladinske organizacije. Pripravljajo in prirejajo razna predavanja, ekskurzije, kinematografske predstave strokovnih in poučnih filmov, itd. V svoje vrste lahko pritegnejo tudi starejše člane kolektiva — inženjere, tehnike, strokovnjake, da s svojimi predlogi in izkušnjami popestrijo in kvalitetno obogatijo klubsko življenje.

Naš okvirni program obsega zaenkrat naslednje:

PREDAVANJA: Z njimi hočemo omogočiti članom boljše seznanjenje s tehnološkimi in proizvodnimi problemi. To je najboljša pot, da bodo bolje razumeli situacijo, v kateri se nahaja sedaj naše podjetje, ko delujejo tržni zakoni, itd.

PREDVAJANJA FILMOV: Z njimi bomo bogatili in širili splošno obzorje svojih članov in sploh vseh mladincev ter jih seznanjali z najrazličnejšimi tehničnimi dosežki doma in drugod v svetu.

DEBATNE URE: Na proizvodnih konferencah bomo tudi v bodoče skrbeli za kar se da pestro razpravljanje o problematiki po-

sameznih aktivov ter spodbujali k dajanju predlogov, ki naj pomagajo pri delu z ostalo mladino.

JAVNE QUIZ PRIREDITVE: Tudi letos bomo organizirali vsaj eno javno prireditev »POKAŽI, KAJ ZNAS?« iz gumarskega področja, da spodbudimo kar največje število mladincev k tekmovanju v spoznavanju gumarstva in naše proizvodnje.

ORGANIZIRANJE EKSKURZIJ: Kakor v preteklih letih bomo tudi letos priredili nekaj strokovnih ekskurzij v nekatera kranjska in druga podjetja, da seznanimo mladino s pogoji dela v drugih industrijskih panogah in da se povežemo z njihovo mladino.

POVEZAVA KLUBA S KLUBI MLADIH PROIZVAJALCEV DRUGIH PODJETIJ: Z izmenjavanjem pridobljenih izkušenj bomo spoznali nova torišča udejstvovanja in tako lahko še bolj koristili podjetju ter skupnosti.

REŠEVANJE NESPORAZMOV: Skušali bomo pomagati in posredovati pri reševanju slučajno nastalih nesoglasij med nadrejenimi in podrejenimi v posameznih ekonomskih enotah.

OBVEŠČANJE ČLANSTVA IN KOLEKTIVA: Razvijali in izkoriščali bomo najprimernejša sredstva za uspešno obveščanje članov organizacije o delu mladine in seznanjali s svojim delom tudi ves kolektiv.

Da bomo enkrat le prišli do popolnega seznama članstva, naprošamo vse tiste mladince, ki bi se nam bili pripravljene priključiti in sodelovati v klubu proizvajalcev, naj izpolnijo spodaj objavljeno prijavnico, jo izrežejo in oddajo v obratu I pri T. Sternu — pisarna tehnične kontrole, obratu II pa pri Franciju Šilcu pisarna tehnične kontrole.

Kam naj se obrnem?

● **MIODRAG MILIVOJEVIĆ — TEHNIČNI IZDELKI** ● Iz dneva v dan se srečujemo z raznovrstnimi problemi. Treba jih je rešiti in to čimprej, ker sicer lahko pride do neprijetnih posledic. Večino problemov je moč rešiti že znotraj ekonomske enote, s sodelovanjem šefa, nekaterih članov enote in prizadetega. Toda nekajkrat se je že zgodilo, zlasti kadar so imeli težave mladi delavci, da le-ti niso vedeli, kdo je v njegovi enoti ali pa v sosednji, ki vodi njegov mladinski aktiv.

Da ne bo več nejasnosti, vas seznanjamo z vodji vseh štirih aktivov:

I. AKTIV: Združuje mladino iz valjarne I, stiskarne, sestavljal-

nice, vodi pa ga **ALOJZ NATLAČEN**;

II. AKTIV: Združuje mladino iz pnevmatikarne I, tehničnih izdelkov in mehanične delavnice I, vodi pa ga **CIRIL DOMINKO**;

III. AKTIV: Združuje mladino vseh strokovnih služb, vodi pa ga **ANTON STERN**;

IV. AKTIV: Združuje vso mladino v obratu II na Gašteju, vodi pa ga **TONI HORVAT**.

Mladinke in mladinci! Kadar boste menili, da lahko pomagate s čemer koli mladinski organizaciji ali pa želite od te organizacije pomoči, obrnite se na predsednika svojega aktiva!

Stari komite je bil za slovo zadnjič skupaj na izletu v Regaški Slatini

PRIJAVNICA ZA KLUB MLADIH PROIZVAJALCEV

Priimek in ime:

delovno mesto in EE:

izobrazba:

Lanskoletnega uspeha na prireditvi »Teden usnja in obutve« nismo ponovili

Kegljači so le delno uspeli!

- Letošnjih športnih prireditev v okviru »Teden usnja in obutve« v Zagrebu so se udeležili tudi naši kegljači in strelci. S posebnim avtobusom so odpotovali 16. sept. v glavno mesto Hrvaške.
- Kegljjači so zasedli v disciplini 6x100 lučajev v mednarodnem slogu med dvanajstimi sodelujočimi moštvi 4. mesto, v borbenih partijah pa 5. mesto. — Strelci so se uvrstili med osem nastopajočimi ekipami na 3. mesto.

KEGLJANJE

● **AVGUST POTUŠEK** — Org.-analitske službe ● Kakor vsako leto so se naši fantje tudi letos na to tradicionalno prireditev dobro pripravili. Računali so na boljši uspeh; toda kegljišča niso bili vajeni in tako so se uvrstili med sedmimi hrvaškimi moštvi in petimi iz Slovenije v disciplini 6x100 lučajev z 2278 podrtimi keglji na 4. mesto, v borbenih partijah pa s 357 podrtimi keglji na 5. mesto. V mednarodnem slogu je bil od naših najboljši Miro Ambrožič s 434 podrtimi keglji, vsi ostali pa so zabeležili rezultate pod 380 podrtimi keglji. V borbenih partijah je podrl največ kegljev in najmanjkrat zgrešil Potušek — 53 (1), sledijo pa mu Sinkovič 45 (2), Zavrl 42 (3), Reš 42 (4), itd.

V mednarodnem slogu so se razvrstila tekmujoča moštva takole:

TCM Maribor 2459, Planika Kranj 2285, Almerija Zagreb 2281, SAVA KRANJ 2278, DIP Virovitica 2274, Smartno 2252, Kraš Karlovac 2251, Kožarac Vinokovci 2248, Slovenj Gradec 2201, Kožarac Osijek 2156, Kožarac Zagreb 2139 in Simecki Zagreb 2131 podrtih kegljev.

V borbenih partijah pa so se zvrstila moštva takole: Almerija Zagreb 417, DIP Virovitica 379, Slovenj Gradec 367, Kožarac Vinokovci 364, SAVA KRANJ 357, Kraš Karlovac 353, Planika Kranj

Kaj lahko rečemo o startu našega moštva?

Po šestih kolih letošnjega rokometnega prvenstva Gorenjske

- **DUSAN REBOLJ** — KADROVSKE SLUŽBE ● Ko smo zaključevali redakcijo te številke našega lista, je bilo za nami že šesto kolo gorenjskega rokometnega prvenstva. Prav je, da vsaj v skopih besedah spregovorimo nekaj o uspehih in neuspehih našega moštva ter o vzrokih, ki so pripeljali do slabega starta »Save« v prvem delu tekmovanja.

Prvih šest tekem za letošnji naslov najboljšega rokometnega moštva na Gorenjskem je prineslo savskemu rokometnemu več razočaranj kot veselih trenutkov. Po izdatni zmagi nad novincem »Savico« iz Kranja s 36:10 je prišel bridek in nepotreben, a povsem zaslužen poraz s »Partizanom« iz

Ko so si rokometarji uredili igrišče pred osemletko »Simon Jenko«

352, TCM Maribor 341, Kožarac Osijek 339, Kožarac Zagreb 339, Simecki Zagreb 321 in Smartno 304 podrti keglji.

Ker so nastopili Mariborčani z igralci, ki niso bili člani kolektiva Tovarne čevljev Maribor, so udeleženci vložili protest. Kakšna je končna odločitev tekmovalne ko-

misije, zaenkrat še ne vemo in bomo sporočili v eni naslednjih številkih »Save«. Povem naj še to, da je bilo tekmovalje slabo organizirano. Pričelo se je z eno-urno zamudo. Sploh smo imeli vtis, da si organizatorja kdo ve kako niti niso prizadevali izpeljati prireditev do kraja brez spordsljajev!

Jože Sinkovič je vnet kegljavec, nogometaš in...

Medla zmagala rokometarjev nad »Partizanom« iz Žabnice

Kljub vsemu smo lahko z zmago našega moštva nezadovoljni

- **TONE PREZELJ** — PNEVMATIKARNA I ● Šesto kolo gorenjskega rokometnega prvenstva je prineslo spet nekaj vedrine med naše rokometarje. V nedeljo, 14. oktobra, so na domačih tleh premagali moštvo »Partizana« iz Žabnice z 18:14 ter tako dosegli v konkurenci vseh sodelujočih moštev tretjo, v konkurenci prvenstva pa drugo zmago.

Na razmočenem igrišču pred osemletko »France Prešeren« v Kranju sta se sodniku Ledererju z Golnika predstavili moštvi v naslednjih postavah:

PARTIZAN: Mehlje, Pipp I 1, Pipp II 2, Mesec, Tonja 2, Miklavc 3, Oblak 6, Jeraša in Hafner.

SAVA: Korenjak, Rebolj 2, Zorman, Todorović, Klavora 4, Bambič 2, Pirih 3, Pen, Dolšak 1 in Bohinc 6.

Kaj bi lahko povedal o tej tekmi? Najprej to, da kljub zmagi naši niso zadovoljili. Prikazali so precej neučinkovito igro, kar je moč razbrati že iz samega nizkega rezultata. V prvem delu se moštvo ni in ni moglo otresti nasprotnikovega pritiska, zlasti še, ker vratarju Korenjaku delo ni šlo najboljšje od rok. Ko je v drugem polčasu prevzel varstvo savskega gola Zorman, je bilo nekoliko boljše, a še vseeno ne tako, kot smo sicer vajeni.

Na zahtevna tekmovanja se je treba dobro pripraviti

● **BLAŽ STUĐEN** — GUMARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER ● Letošnje tekmovanje strelcev usnjarskih in gumarskih delovnih kolektivov sredi septembra v Zagrebu pod okriljem prireditev

Takole pa razdelijo taborniki svojo malico

»Teden usnja in obutve« je bilo za strelce iz »Save« precej bridka izkušnja. V Zagreb smo odhajali kot favoriti, saj smo se nadejali kot lanskoletni zmagovalci najvišjega naslova tudi letos. Toda preobilica samozavesti in kot posledica tega zanemarjena vadba so bili glavni vzroki, da smo se uvrstili med osmimi sodelujočimi

STRELSTVO

moštvi komaj na 3. mesto s 513 krog od 600 možnih!

Letos so sodelovale naslednje strelske vrste: Planika iz Kranja, Smartno, Kraš Karlovac, Litija, TCM Maribor, Usnjarna iz Slovenskih Konjic, Kožarac Zagreb in naša. Najboljše ekipe so dosegle naslednje rezultate: Tovarna usnja Smartno 525 krogov od 600 možnih, Kombinat Planika Kranj 514, Sava Kranj 513, TCM Maribor 435 in Kraš Karlovac 430 krogov.

Ceprav nismo veliko zaostali za strelci iz smartniške usnjarne in iz Planike, je bilo vendar dovolj, da smo morali prepustiti za letos pokal drugim. V bodoče se bomo morali za taka in podobna tekmovanja temeljiteje pripraviti. Kakor vidite, brez treningov ne gre!

Pa še nekaj besed o organizaciji tekmovanja! Kaže, da je postala slaba organizacija teh tekmovanj že kar tradicionalna. Sodniki niso niti znali pravilno presojeti posameznih zadetkov. Sodili so precej »po domače« in še teh je bilo pre malo. Zato smo si morali hočeš nočeš tekmovalci pomagati sami in soditi ter hkrati še nadzirati domače sodnike. Upam, da se letošnji primer ne bo več ponovil in da bodo prireditelji prihodnje leto poskrbeli za boljše izvedbo prireditev!?

Vrstni red strelcev za »Savo« je naslednji: Zorman 25, Pirih in Bohinc po 22, Klavora 21, Rebolj 19, Horvat 14, Dolšak 11, Pen 10, Bambič 5, Todorović 3 in Močivnik 1.

Duplje	4	4	0	0	89:54	8
Radovljica	4	4	0	0	79:54	8
SAVA	4	2	0	2	98:72	4
Žabnica	5	2	0	3	93:89	4
Križe	4	2	0	2	81:83	4
Triglav	3	0	0	2	38:42	2
Storžič	2	0	0	2	18:40	0
Savica	4	0	0	4	49:111	0

ROKOMET

slabo obvladanje žoge, v obrambi pa še vedno nedoslednost pri zoni. — Tehn. vodji pa bi priporočal v bodoče hitrejšje menjavanje igralcev, ki so zaradi trenutne utrujenosti večkrat bolj v škodo moštvu kot v korist. Prav tako menim tudi, da moštvo brez načrtne vadbe ne bo moglo dosegati kakih vidnejših uspehov!

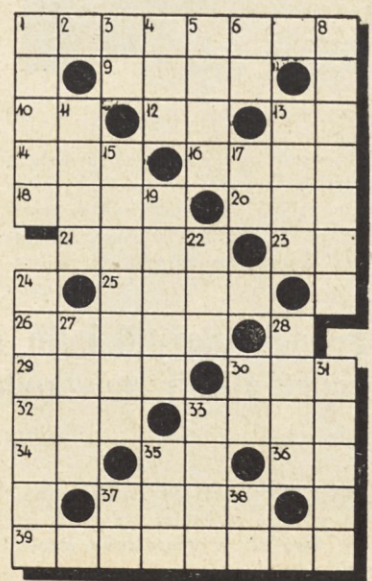
Prvenstvena lestvica moštev, ki tekmujejo v konkurenci, je po odigranem šestem kolu jesenskega dela prvenstva naslednja (glej desno):

Upošteevane niso še nekatere igre 5. kola ter 6. kola ter zaostala srečanja, ki jih morajo odigrati še igralci Storžiča z Golnika.

Nagradna križanka

ogljika, 39. ime podjetja za predelavo surovih kož v usnje.

NAVPIČNO: 1. vrsta buteljčnega vina, 3. začetnici imena in priimka slovenskega kiparja Jakoba Savinška, 4. ime znane filmske igralkice Gardner, 5. kratica za zapadnoberlinsko radijsko družbo, 6. začetnici imena in priimka slovenskega pisatelja in politika,

doma iz Poljan nad Škofjo Loko, 8. ime trgovskega podjetja za prodajo sadja in zelenjave, 11. sedma velesila, 13. ime nekdanjega kranjskega podjetja za proizvodnjo mila in pralnih preparatov, 15. ime kombinata za predelavo usnja in plastičnih mas v razne vrste obutve, 17. kemični simbol za element aktinij, 19. ime podjetja za proizvodnjo električnih aparatov in instrumentov, 22. glej 4. navpično, 24. lepa pisava, 27. ime trgovskega podjetja za prodajo alkoholnih pijač, 28. ime trgovskega podjetja za prodajo tekstilnih proizvodov in konfekcije, 30. oblika glagola biti, 31. ime poslovvalnice, ki zastopa ljubljansko kemično čistilnico in barvarno, 33. vzklil ječmen, potreben v proizvodnji špirta, 35. kositer, 37. kemični simbol za element kalcij, 38. kemični simbol za element natrij.

Za nagradno križanko, objavljeno v 8. številki našega lista, je prejelo uredništvo pravočasno 68 pravih rešitev. Izmed reševalcev je komisija, ki so jo sestavljali člani uredniškega odbora in reševalci sami, izžrebala naslednje tri nagrajene denarnih nagrad po 1.000 dinarjev: Tone Veselič, Franc Hace in Toni Horvat.

Križ z rezultatom 20:21. Sledila je izdatna zmagala proti drugemu moštvu »Iskre« iz Kranja z 42:8, in upali smo na prepoved moštva, ko nam jo je v tekmi s »Partizanom« iz Radovljice sodnik Lah temeljito zagodel, da smo izgubili s 24:27. Potem je sledila tekma z drugim moštvom »Partizana« iz Tržiča, ki smo jo izgubili s 15:17 zaradi obilnosti nekaterih igralcev in kot poslednja zmagala nad »Partizanom« iz Žabnice s pičlim izidom 18:14.

Kakor vidite, so si sledile zmage in porazi menjaje ne glede na to, ali so bili naši nasprotniki slabši ali boljši. In to kljub temu, da je naša vrsta letos močnejša od lanske! Kje so vzroki? Predvsem v nedisciplini, saj so bili doslej le redki primeri, da se igralci med seboj niso prepirali in da so poslušali nasvete in navodila tehničnega vodje. Mar pozabljamo, da je rokomet kolektivna igra, v kateri se morajo podrežati vsi igralci zaradi dosege skupnega cilja — zmage — dobro namernim navodilom? In prav tega primanjkuje našemu moštvu. Dogaja se, da nekateri igralci že pred tekmami izjavljajo, koliko golov »bodo nasuli« nasprotniku, itd. Mar pozabljajo, da takšni in podobni izpadi škodujejo celotnemu moštvu in ugledu vsega športa v našem podjetju?

Tokrat smo pripravili nagradno križanko, ki vsebuje nekaj vprašanj o kranjskih industrijskih, obrtnih in trgovskih podjetjih.

PRAVILNE REŠITVE ODDAJTE V UREDNIŠTVU LISTA ALI PRI DEŽURNIH VRATARJIH NAJKASNEJE DO SOBOTE, 3. NOVEMBRA!

VODORAVNO: 1. ime podjetja, kjer proizvajajo iz semen jedilno olje in še nekatere druge proizvode, 9. jutranja zora, 10. okrajšava za ime »Oton«, 12. dva enaka samoglasnika, 13. oranje, 14. lesno-industrijsko podjetje, 16. ime podjetja, kjer proizvajajo gumene izdelke, 18. obmorske in kraške domače živali, 20. eden od elementov iz skupine »redki elementi«, katerega uporabljajo za barvanje v keramiki in steklarstvu, 21. nepravilno ime za blagajno, 23. nikalnica, 25. kratica za organ ruske državne varnosti, ki se je imenoval od l. 1934 dalje Narodni komisariat za notranje posle, 26. italijansko žensko ime, 29. ločilo, 30. letoviški kraj na Braču, 32. osebni zaimek, 33. natrijev karbonat, 34. reka v severni Italiji, 35. kemični simbol za element klor, 36. prvi dve črki abecede, 37. kemična spojina enega atoma dušika in enega atoma